

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bhar.II.744/2019/3.

A határozat szintje: harmadfok

A tanács tagjai: . Molnár Gábor Miklós, a tanács elnöke
. Somogyi Gábor, előadó bíró
. Vaskuti András, bíró

Az eljárás helye:

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2019. szeptember 19.

Az ügy tárgya: emberölés előkészületének büntette

Vádlott: ... II. rendű

Első fok: Környéki Törvényszék, 20.B.45/2017/22., ítélet, tárgyalás,
2018. március 26.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 4.Bf.182/2018/10., ítélet, nyilvános ülés,
2019. április 2.

Az indítvány előterjesztője:ővárosi Fellebbviteli Főügyészség

Az indítvány iránya: ... II. rendű vádlott terhére

Rendelkező rész

A Kúria az emberölés előkészületének büntette miatt ... és társa ellen folyamatban lévő büntetőügyben az ügyészség által ... II. rendű vádlottal szemben bejelentett másodfellebbezést elbírálv a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.182/2018/10. számú ítéletét ... II. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

Indokolás

I.

- [1] Az emberölés előkészületének büntette miatt ... és társa ellen indított büntetőügyben a Pest Megyei Főügyészség NF.3545/2014/47-I. számon nyújtott be vádiratot, amelyben ... II. rendű vádlottat emberölés előkészületének büntettével [Btk. 160. § (3) bekezdés] vádolta.
- [2] A Budapest Környéki Törvényszék a 2018. március 26-án kihirdetett 20.B.45/2017/22. számú ítéletével ... II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett emberölés előkészületének büntettében [Btk. 160. § (3) bekezdés], és ezért őt megrovásban részesítette.

- [3] A II. rendű vádlott és védője által megalapozatlanság miatt és felmentés érdekében bejelentett fellebbezés alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2019. április 2-án meghozott 4.Bf.182/2018/10. számú ítéletével a II. rendű vádlottat az ellene emberölés előkészületének büntette [Btk. 160. § (3) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette.

II.

1.

- [4] A másodfokú ítélet ellen az ügyészség a II. rendű vádlott terhére - felmentése miatt, bűnösségének megállapítása érdekében és megrovás alkalmazása végett - jelentett be fellebbezést.
- [5] A II. rendű vádlott és védője a másodfokú ítéletet tudomásul vette.

2.

- [6] A Legfőbb Ügyészség a BF.677/2019/2. számú átiratában az ügyészi fellebbezést - annak indokaival együtt - fenntartotta. Azt indítványozta, hogy a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét változtassa meg; a II. rendű vádlottat mondja ki bűnösnek emberölés előkészületének büntetésében [Btk. 160. § (3) bekezdés], és emiatt vele szemben alkalmazzon megrovást, továbbá kötelezze az őt érintően felmerült bűnügyi költség megfizetésére.
- [7] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a II. rendű vádlottnak a sértett megölésére az I. rendű vádlott által tett felhívása során tanúsított magatartása nem valósít meg bűncselekményt. Az 5/1999. BJE jogegységi határozatban kifejtettekre utalással hivatkozott arra, hogy mivel az előkészület alanya még részben sem valósítja meg annak a bűncselekménynek az elkövetési magatartását, amelyre az előkészület irányul, így a bűncselekmény előkészületi szakaszában nem lehet tettesek és részesek között különbséget tenni. Következésképp a büntetendővé nyilvánított előkészületi magatartás megvalósítója csak önálló tettes lehet, társtettesi, felbujtói vagy bűnsegédi elkövetői alakzat nem állapítható meg.
- [8] Elmulasztotta azonban a másodfokú bíróság a II. rendű vádlott tényállásban leírt magatartásának a teljes körű értékelését. Az irányadó tényállás tartalmazza, hogy
- az I. rendű vádlott 2014. augusztus 10. napja körül fia jelenlétében próbálta rávenni **tanú 1et** arra, hogy a fellebbezés visszavonása céljából „veresse meg, vagy ha kell, nyírassa ki” a sértettet,
 - 2014. szeptember 24. és október 6. napja között fiával együtt ismét megkereste **tanú 1et**, és megkérte, hogy szerezzen embereket, akik hajlandók megölni a sértettet, majd, miután talált két ismeretlen személyazonosságú személyt, nekik 2014. október 11-én a kertjükben kifejezésre juttatta a sértett megölésére irányuló akaratát. Itt és akkor e személyek megkérték, hogy a sértettől és gépkocsijáról - azonosítása érdekében - készítsen fényképeket. Azt követően, hogy e személyek eltávoztak, az I. rendű vádlott és fia becsengettek a sértetthez. A sértett az ajtaján kilépett és ekkor őt majd pedig a gépkocsiját is lefényképezték.
- [9] Mindebből tényként megállapítható, hogy a II. rendű vádlott tudott édesanyjának a sértett megölésére irányuló szándékáról, és tisztában volt a fényképfelvételek készítésének céljával is. Előkészület minden olyan szándékos tevékenység, amely alkalmas a célzott bűncselekmény feltételeit akár közvetetten elősegíteni. A II. rendű vádlott azzal, hogy ... sértettől és gépkocsijáról a sértett megölésére felhívott személyek számára fényképfelvételeket készített, az emberölés elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy könnyítő feltételeket biztosította. Ezért - az ügyészség álláspontja szerint - tévedett a Fővárosi Ítéltábla, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a II. rendű vádlott nem fejtett ki a Btk. 11. §-ába illeszkedő elkövetési magatartást.
- 3.
- [10] A Kúria a másodfellebbezést a Be. 620. § (1) bekezdésének zárófordulata szerint nyilvános ülésen bírálta el.
- 3.1.
- [11] A nyilvános ülésen a Legfőbb Ügyészség képviselője a fellebbezést, valamint a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatában foglaltakat fenntartotta. Álláspontja szerint a Fővárosi Ítéltábla a másodfokú

eljárásban helyesen hivatkozott arra, hogy a tényállásban a II. rendű vádlottat érintő első két magatartás tartalmilag bűnsegédi magatartásnak felel meg, előkészületi szakban maradt cselekmény esetén azonban bűnsegédi felelősség nem állapítható meg. A cselekménysor harmadik mozzanata keretében kifejtett cselekvősége alapján azonban a büntetőjogi felelőssége megállapítható. Előkészületként értékelendő ugyanis minden olyan szándékos magatartás, amely a cselekmény megvalósulását akár csak közvetetten is elősegíti. Jelen esetben az I. rendű és a II. rendű vádlottak együtt csengettek be a sértetthez, majd együtt készítettek róla és autójáról fényképfelvételeket. A II. rendű vádlott ekkor már ismerte az I. rendű vádlottnak a sértett megölésére irányuló szándékát. Őt ebben támogatta is. Jelen volt az I. rendű vádlott és az általa szerzett két ismeretlen személy megbeszélésén, így tudta, hogy milyen célból kell a fényképeket elkészíteni. A cselekménysor harmadik mozzanatában így mindezek ismeretében vett részt a II. rendű vádlott, ami ekként a bűncselekmény elkövetését könnyítő feltétel biztosításaként értékelendő. Ezért a felmentésére tévesen került sor.

3.2.

- [12] ... sértett jogi képviselője akként nyilatkozott, hogy a sértett továbbra is kéri a II. rendű vádlott büntetőjogi felelősségre vonását és vele szemben a megfelelő büntetőjogi jogkövetkezmények alkalmazását.

3.3.

- [13] A II. rendű vádlott védője perbeszédében kifejtette, hogy bár a másodfokú bíróság a II. rendű vádlottat bűncselekmény hiányában felmentette, azonban tévedett, amikor nem állapította meg az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát. Az elsőfokú bíróság ugyanis ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a vád tárgyává tett, 2014 nyarán történt cselekménnyel kapcsolatban - a korábbi, a tárgyalás előkészítése során hozott, de a másodfokú bíróság által hatályon kívül helyezett végzésében foglaltakkal egyezően - továbbra is az az álláspontja, miszerint azzal sem az I. rendű, sem a II. rendű vádlott nem követett el bűncselekményt.
- [14] A tárgyaláson azonban az ügyészség akként módosította a vádat, miszerint 2014. szeptember 24. és október 6. napja között történt egy újabb felkérés, és emiatt állapította meg a bíróság a vádlottak büntetőjogi felelősségét, de arra bizonyítást nem vett fel. Erre tekintettel a másodfokú ítélet megalapozatlan, ezért elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését indítványozta.
- [15] A Legfőbb Ügyészség indítványában kiemelt tényállásrész tekintetében arra hivatkozott, hogy az ott említett fényképfelvételek nincsenek meg, annak ellenére, hogy a fényképezőgép lefoglalásra került. Ebből az a következtetés vonható le, hogy ilyen fényképek egyáltalán nem készültek.
- [16] Az eljáró bíróságok a tényállást tanúk vallomására alapozták, de **tanú 2** nem látta, hogy a II. rendű vádlott a kertben volt-e, amikor az I. rendű vádlott a két ismeretlen személlyel beszélt. **Tanú 3** pedig csak az általa hallott hangok alapján állapította meg, hogy az I. rendű és a II. rendű vádlott, valamint két további férfi beszélgetett, azonban már azt sem tudta megmondani, hogy a férfiak mivel érkeztek és mivel távoztak, illetve a két ismeretlen férfi személyazonossága sem került megállapításra az eljárás során.
- [17] A védő utalt arra, hogy a vádlottakat a Dunakeszi Járásbíróság már jogerősen elítélte a ... sérelmére elkövetett zaklatás vétsége miatt, mely cselekmény időben egybeesik a jelen ügy elkövetési idejével. Álláspontja szerint, ha a vádlottak valóban meg akarták volna ölni a sértettet, nem fenyegették volna azzal lényegében egy időben, hónapokon keresztül. A II. rendű vádlottat emberölési szándék nem vezette, legfeljebb egy gyerekes elégtétel-adás volt a célja, figyelemmel a II. rendű vádlott elmeállapotára is.
- [18] A vád alapját képező beszélgetést az elsőfokú bíróság is úgy ítélte meg, miszerint az nem bűncselekmény. A második felkérést az ügyészség a perbeszédben illesztette be a vádba, arra bizonyítás-felvétel nem történt, és a bíróság erre alapította a II. rendű vádlott bűnösségét.
- [19] A másodfokú bíróság ugyanakkor a II. rendű vádlottat felmentette, és döntésének részletes indokát adta. A tanúk is csak az I. rendű vádlottat nevezték meg, mint a fényképek készítőjét. Nem

állapítható meg tehát, hogy a II. rendű vádlott készített fényképeket, de ha készített is, akkor sem az emberölés véghezvitelét segítő szándékkal. Ennek ellenkezőjére egy olyan, kétséget kizáró módon nem bizonyított beszélgetésből vont következtetést az ügyészség, aminek a pontos tartalma sem ismert. A védő ezért - másodlagosan - az ítéletábra határozatának a helybenhagyását indítványozta.

3.4.

- [20] A Legfőbb Ügyészség képviselője viszontválaszában utalt rá, hogy az I. rendű vádlott vonatkozásában nem nyílt meg a harmadfokú eljárás lehetősége. A II. rendű vádlott terhére jogerősen megállapított zaklatás vétsége kapcsán pedig észrevételezte, hogy az ügyészség nem azokat a cselekményeket, hanem az emberölés feltételeinek könnyítéséhez szükséges feltételek biztosításában való közreműködését rója a II. rendű vádlott terhére. Ezért „ítélt dolog” az ügyben fel sem merül. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, így indítványait változtatás nélkül tartotta fenn.
- [21] A II. rendű vádlott védője akként nyilatkozott, hogy ítélt dologra nem hivatkozott, hanem az ítélet megalapozottságát vitatta.
- 3.5.
- [22] A II. rendű vádlott felszólalásában arra hivatkozott, hogy sem ő, sem édesanyja nem akarta megölni a sértettet, és fényképfelvételeket sem készítettek róla.

III.

- [23] Az ügyészség által a II. rendű vádlott terhére bejelentett másodfellebbezés nem alapos.
- [24] A Kúria mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a bejelentett fellebbezés alapján helye van-e harmadfokú eljárásnak. Ennek a törvényi előfeltétele - az első- és másodfokú ítélet közötti eltérés a bűnösség kérdésében - teljesült. A másodfokú ítéletben a vádlott felmentése az emberölés előkészületének büntette kapcsán - az e bűncselekmény miatti, első fokon történt elítélése ellenében - a Be. 615. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pontja alapján a harmadfokú eljárást lehetővé tette. A bejelentett fellebbezés ezt az ellentétes rendelkezést támadja, ekként a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontjában, valamint (5) bekezdésében meghatározott feltétel is teljesült.
- [25] A Kúria a Be. 618. § (1) és (2) bekezdése szerinti terjedelemben felülbírált a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.
- [26] A felülbírálat tárgya értelemszerűen és főszabályként először az eljárási szabályok - azon belül a feltétlen, majd az ún. relatív hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabályok megtartása, ezt követően pedig - amennyiben az ítéletet nem kell hatályon kívül helyezni - a tényállás megalapozottsága.
- [27] Ennek előrebocsátásával (és sorrendjében) a Kúria a felülbírálat során nem észlelt olyan - a Be. 607. § (1) bekezdése, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti - eljárási szabálysértést, amely feltétlen hatályon kívül helyezési okot képez, az ügy érdemi elbírálását kizárja (ilyenre egyébként a felek sem hivatkoztak).
- [28] Az első- és a másodfokú bíróság az eljárást a perjogi szabályokat túlnyomórészt betartva folytatta le, a tényállás megállapítása során azonban a vádon túlterjeszkedett. A Kúria ezért jelen ügyben - a fent írt felülbírálati sorrendtől a továbbiakban kissé eltérően - a feltétlen eljárási szabálysértések vizsgálatát követően elsőként azt vizsgálta meg, hogy mi az a tényállás, amelynek alapulvételével a vádlott büntetőjogi felelőssége perrendszerűen értékelhető, és ennek eredményeként pedig a tényállás megalapozottságának a további vizsgálata már szükségtelenné vált.
- [29] Az ügyészség a fellebbezésében és a Legfőbb Ügyészség az átiratában helyesen hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított, és a másodfokú bíróság által is ítélezésének alapjául elfogadott tényállás három olyan mozzanatot rögzít, amelyben a II. rendű vádlott érintett:
- 2014. augusztus 10. napja körül az I. rendű vádlott a II. rendű vádlott által magához hívatta **tanú 1et**, akit fia jelenlétében megpróbált rávenni arra, hogy a fellebbezés visszavonása céljából „veresse

meg, vagy ha kell, nyírassa ki" ... sértettet;

- 2014. szeptember 24. és október 6. napja között az I. rendű vádlott a II. rendű vádlottal együtt ismét megkereste **tanú 1et**, akinek elmondta, hogy a sértett tönkretette őt, és megkérte, hogy szerezzen embereket, akik hajlandók megölni a sértettet, végül

- 2014. október 11-én - miután az I. rendű vádlott két ismeretlen személyazonosságú személyt kért fel a sértett megölésére, akik a sértett azonosítása érdekében róla és autójáról fényképeket kértek - az I. rendű és a II. rendű vádlott becsöngettek a sértetthez, és a kért fényképfelvételeket elkészítették.

Az ügyészség kizárólag ez utóbbi, harmadik részmozzanat kapcsán tartotta megállapíthatónak a II. rendű vádlott bűnösségét.

- [30] Tény, hogy a másodfokú bíróság ítéletében e részmozzanat jogi értékelésével nem foglalkozott.
- [31] Ennek kapcsán a Kúria előrebocsátja, hogy a hivatkozott tényállásrészről nem derül ki az egyes vádlottak konkrét cselekvősége. Az ítélet csupán többesszámban rögzíti, hogy a vádlottak „becsengettek” és „felvételeket készítettek”. A tényállás ezen része tehát hiányos [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont], amit - amennyiben a II. rendű vádlott büntetőjogi felelősségének e cselekvőség kapcsán való érdemi vizsgálatát más körülmény nem zárta volna ki - a harmadfokú eljárásban ki kellett volna küszöbölni. Amennyiben pedig a részleges megalapozatlanság bizonyítást igényelt volna, ami a harmadfokú eljárásban kizárt [Be. 619. § (2) bekezdés], e megalapozatlanság az ítélet hatályon kívül helyezését is maga után vonhatta volna. Az emberölés előkészületének megállapítása és minősítése körében nem közömbös ugyanis, hogy az egyes cselekvőségeket melyik vádlott végezte. A fényképfelvétel készítése valóban a bűncselekmény elkövetésének könnyítését szolgáló feltétel biztosításaként értékelhető, és ekként előkészületi magatartás. Ezzel szemben a becsengetés már legfeljebb e fényképfelvétel készítését elősegítő, annak feltételét biztosító magatartás. Közvetlenül nem, csupán közvetett módon, áttételesen biztosíthatja a bűncselekmény elkövetésének feltételét. Quasi csak a „feltételbiztosítás” könnyítő feltételének a biztosítását jelentheti, így nem tekinthető előkészületnek, és ezért a büntetőjogi felelősség megalapozására nem alkalmas. E tényállásrészlet fentebb jelölt megalapozatlanságának azonban jelen ügyben a fellebbezés elbírálása szempontjából nem volt jelentősége.
- [32] Az elsőfokú eljárás idején hatályos 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: korábbi Be.) 2. § (1) bekezdése szerint a bíróság az ítélezés során törvényes vád alapján jár el. E § (3) bekezdése szerint a bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz, a (4) bekezdése pedig kimondja, hogy a bíróság köteles a vádat kimeríteni, a vádon túl nem terjeszkedhet, de nincs kötve a vádlónak a vád tárgyává tett cselekmény Btk. szerinti minősítésére, a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó indítványához.
- [33] A lényegét illetően ezzel megegyezik a másodfokú eljárás idején már hatályba lépett és jelenleg szintén hatályos szabályozás is. A Be. 6. § (1) bekezdése tartalmazza, hogy a bíróság vád alapján ítélezik. A 6. § (2) bekezdése szerint a bíróságnak a vádról döntenie kell, a vádon túl nem terjeszkedhet, a (3) bekezdés pedig azt rögzíti, hogy a bíróság csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet és csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz.
- [34] A vád tehát a bírósági eljárás alapja, az ítélezés kereteinek áthághatatlan meghatározója. Az ügyészi vád megismerhető a vádiratból, illetve az ügyésznek a bírósági eljárás során tett, a vádra vonatkozó nyilatkozataiból.
- [35] Jelen ügyben - ahogy azt az elsőfokú bíróság ítélete 2. oldalán, „a törvényszék eljárásának alapja” cím alatt be is mutatta - az ügyészség a II. rendű vádlottal szemben kizárólag azt tette vád tárgyává, hogy 2014 nyarának közepén áthívta **tanú 1et** magukhoz, ahol az I. rendű vádlott a sértett megverésére, vagy „ha kell, a kinyírására” akarta rávenni őt. Ez alatt pedig a II. rendű vádlott a másik szobában, a nyitott ajtó mellett tartózkodott. Folyamatosan szidta a sértettet és helyeselt az I. rendű vádlott által kérésekkel kapcsolatban. [Megjegyzi a Kúria, hogy ez utóbbi tényt az elsőfokú

bíróság tényállásában nem állapította meg, és a másodfokú bíróság sem egészítette ki azzal a tényállást, noha jogi indokolásában (másodfokú ítélet 8. oldal második bekezdés) hivatkozott arra].

- [36] A vádat az ügyészségnek az elsőfokú tárgyaláson jelen lévő képviselője perbeszédében kizárólag annyiban módosította, miszerint a fenti eseményre nem 2014 nyarán, hanem 2014. szeptember 16. napját követően került sor, míg egyebekben azt változatlanul tartotta fenn (22. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal).
- [37] Ezzel szemben az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság által nem módosított tényállásban azt állapította meg, hogy a vád tárgyává tett esemény 2014. augusztus 10. napja körül történt. Emellett megállapított, és a vádlottak terhére rótt két további, ettől időben élesen elkülönülő cselekvőseget is:
- egyfelől azt, hogy az I. rendű vádlott a II. rendű vádlott társaságában a 2014. szeptember 24. és október 6. napja közötti időszakban is megkereste **tanú 1et**, és arra kérte, hogy szerezzen neki embereket, akik hajlandók a sértettet megölni,
 - másfelől pedig azt, hogy 2014. október 11-én a vádlottak az I. rendű vádlott által talált, a sértett megölésére vállalkozó két személy felhívására a sértetről és gépkocsijáról fényképfelvételeket készítettek.
- [38] A fenti tények a vádiratban nem szerepelnek, azokkal az ügyész a vádat később sem egészítette ki.
- [39] Ezt az elsőfokú bíróság is észlelte, és ítélete 5. oldalának negyedik bekezdésében rögzítette is, sőt azt is kifejtette, hogy a vádiratban leírt alkalommal csak a sértett bántalmazásáról, nem pedig a megöléséről volt szó. Ugyanitt azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vád keretein belül maradv a vádlottak további, büntetőjogilag releváns cselekvőségét is meg lehetett állapítani. Azt pedig ítélete 15. oldal első bekezdésében fejtette ki, miszerint a II. rendű vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítását kizárólag az utóbbi, 2014. október 11-i cselekvőségére alapította.
- [40] Kétségtelen, hogy a vádelv nem jelenti azt, hogy a bíróság tevékenysége kizárólag a vádiratban foglalt tények bizonyítottságának ellenőrzésére irányulna. Attól - a tettazonosság keretein belül - eltérhet, további vagy más tényt is megállapíthat (EBH 2012.B.25.II., EBH 2005.1199., BH 2015.92., BH 2014.331., BH 2014.136., BH 2014.71., BH 2010.174., BH 2009.5., BH 2005.242., BH 2005.7., BH 1986.9.II.). Feltétel azonban, hogy ez a cselekményegység keretein belül maradjon, mert ellenkező esetben sértené a Be. 6. § (3) bekezdésének azon rendelkezését, miszerint a bíróság csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz.
- [41] A cselekményegység fogalmát illetően a 6/2009. BJE jogegységi határozat III/3/a. pontja az alábbiakat rögzíti.
- „A cselekmény természetes egységként értékelhető attól függetlenül, hogy egy vagy több mozzanattal valósul meg. Feltétel azonban, hogy az azonos alkalommal tanúsított rész-cselekmények ugyanabba a törvényi tényállásba illeszkedjenek, azonos legyen a sértettjük és bár önmagukban is megvalósítanak a bűncselekményt, azonban az egymást megszakítás nélkül követő tevékenység-sorozat összességében is csak egy törvényi tényállást mérítsen ki. A természetes egység körébe tartoznak az ún. állapot-bűncselekmények, valamint az olyan bűncselekmények, amelyek esetén a több rész-cselekmény külön-külön nem, csupán összességében valósítja meg a különös részi törvényi tényállást.
- A természetes egység körébe tartozó rész-cselekmények körében nincs akadálya annak, hogy a bíróság a vád tárgyává tett bűncselekmény törvényi tényállásának keretein belül az irányadó tényeket részben a vádtól eltérően állapítsa meg, és a bűncselekményt ne a vád alapján, hanem ennek megfelelően minősítse”.
- [42] Értelemszerűen és a fentiekből is következően azonban erre csak akkor kerülhet sor, ha a vádban leírt cselekmény önmagában is büntetendő, azaz bűncselekmény. Amennyiben nem az, akkor a bíróság által megállapított, a vádiratban nem szereplő további tény fogalmilag nem eshet a cselekményegység keretei közé; ami ugyanis nem bűncselekmény, az a büntetőjogi felelősség szempontjából közömbös, így nem alkothat egységet bűncselekménnyel, annak része nem lehet. Következésképpen, ha az ügyészség olyan bűncselekmény miatt emel vádat, ami nem

bűncselekmény, azt a bíróság nem egészítheti ki olyan tények megállapításával, amelyek már bűncselekményt alapoznak meg. Ez ugyanis a törvényes vád bíróság általi pótlását, az pedig azt jelentené, hogy a bíróság alkotmányos kereteiből kilépve, a funkciómegosztás elve által körülírt lehetőségein túlterjeszkedne (EBH 2016.B.4.).

- [43] A II. rendű vádlottal szemben a vádhatóság kizárólag azt tette vád tárgyává, hogy áthívta **tanú 1et** az édesanyjához, majd - ezen alkalommal - hallotta, amint az I. rendű vádlott felhívta őt a sértett bántalmazásának vagy esetleges megölésének kivitelezésére vagy megszervezésére, és azzal egyetértett, hangosan helyeselt. Ezt már az elsőfokú bíróság sem tekintette a bűncselekmény részének. A másodfokú bíróság pedig azt is kifejtette, hogy nincs arra adat, miszerint **tanú 1** áthívásakor a II. rendű vádlott tisztában lett volna I. rendű vádlott szándékával, a későbbiekben pedig - pusztán a sértett szidalmazásával és az édesanyjával való, szóban is kifejezett egyetértésével - nem valósított meg a Btk. 11. §-ába illeszkedő magatartást; a bűnsegély megállapítása pedig előkészület kapcsán kizárt. Mindezt az ügyészség fellebbezése sem támadta, és a Legfőbb Ügyészség átiratában maga is ezzel egyező álláspontot fejtett ki.
- [44] Ezzel a Kúria is egyetértett. Mivel az előkészület alanya még részben sem valósítja meg annak a bűncselekménynek az elkövetési magatartását, amelyre az előkészület irányul, a bűncselekmény elkövetésének előkészületi szakaszában nem lehet tettesek és részesek között különböztetni, s egy előkészületi cselekménynek nincs kísérlete. Ugyanakkor az egyébként valamely bűncselekmény törvényi tényállásába - jellegénél fogva, miután azt szükségszerűen megelőzi - még nem illeszkedő, de külön rendelkezéssel mégis büntetendővé tett cselekmény általában nem büntetett előkészületi magatartásainak megvalósítója kizárólagosan önálló tettes lehet. Valamely bűncselekmény külön rendelkezéssel büntetendővé tett előkészületének elkövetője tehát minden esetben önálló tettes, vagyis nem állapítható meg társtettesi, felbujtói és bűnsegédi elkövetői alakzat - függetlenül attól, hogy az elkövető az elkövetés céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik vagy a közös elkövetésben megállapodik, illetőleg ezen magatartások közül egyet, többet vagy valamennyit tanúsítja-e (Kúria Bfv.II.758/2016/6). Következésképp a bűncselekményre felhívóval való egyetértés, azaz az előkészület támogatása, az ahhoz nyújtott „pszichikai bűnsegély” nem bűncselekmény.
- [45] Mindez azonban a jelen ügyben azt is jelenti, hogy a bíróság által megállapított további, a vádiratban nem szereplő tények, így a II. rendű vádlott 2014. október 11. napján kifejtett magatartása sem eshet a tettazonosság keretei közé a vád tárgyává tett cselekménnyel, minthogy a vád tárgyává tett cselekmény - a II. rendű vádlott tekintetében - nem bűncselekmény.
- [46] Következésképpen a 2014. október 11-i II. rendű vádlotti cselekvőségre vonatkozó tényállás megalapozottságának vizsgálata szükségtelenné vált, és közömbös az is, hogy a másodfokú bíróság elmulasztotta ezen tényállásrész büntetőjogi értékelését. A vádelvet nem sérti, ha a bíróság a természetes egység körébe tartozó cselekmény részeit képező egyes tényeket akkor is megállapít, ha azt a vád nem tartalmazza. Amennyiben azonban a vádban leírt magatartás nem bűncselekmény, akkor a bíróság nem állapíthat attól eltérő, más tényeken alapuló, a vádlott büntetőjogi felelősségét megalapozó tényállást. Jelen ügyben - a II. rendű vádlott tekintetében - ez történt.
- [47] A Kúria ezért - törvényes vád hiányában - a vádelv sérelmével megállapított tényállásrészeket figyelmen kívül hagyva - kizárólag a bíróság által megállapított tényállás szerint 2014. augusztus 10. napja körül történeteket tekintette ítélezése alapjának. E körben pedig a II. rendű vádlott - az ügyészség által sem vitatottan - nem követett el bűncselekményt. Ezzel - a korábban kifejtettek szerint - a Kúria is egyetértett.
- [48] A II. rendű vádlott felmentésére tehát bűncselekmény hiányában - a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján - törvényesen került sor. Ugyancsak megfelelnek a törvénynek a másodfokú ítéletnek a II. rendű vádlottat érintő egyéb rendelkezései is.
- [49] Mindezek alapján a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét ... II. rendű vádlott tekintetében a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.

Budapest, 2019. szeptember 19.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Vaskuti András s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.182/2018/10. számú ítélete a Kúria Bhar.II.744/2019/3. számú végzésével ... II. rendű vádlott tekintetében 2019. szeptember 19. napján jogerős.

. Molnár Gábor Miklós s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Lévai Viktória
tisztviselő